

OHJE IKÄRAJAJOUSTON SOVELTAMISESTA

Päivitetty 16.3.2021

Ikärajajousta säädetään kuvaohjelmalaissa

Kuvaohjelmalaissa (710/2011) säädetyn ikärajajousta säännön mukaan kuvaohjelman (esimerkiksi elokuvan, tv-ohjelman tai digitaalisen pelin) voi julkisesti esittää enintään kolme vuotta ohjelmalle luokiteltua ikärajaa nuoremmalle silloin, kun lapsi on 18 vuotta täyttäneiden seurassa. Ikärajasta 18 ei voida joutaa. Kuvaohjelmalaiki on luonteeltaan lastensuojelulaki, ja sen tarkoituksena on säätää kuvaohjelmien tarjoamista koskevista rajoituksista lasten suojelemiseksi.

Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI) valvoo kuvaohjelmalaiki noudattamista Suomessa.

Ikärajat suojelevat lapsen kehitystä

Kuvaohjelmien ikärajojen tarkoitus on suojella lapsen kehitystä. Lapsen kyky ymmärtää kokemuksiaan kehittyy iän myötä. Tunne-elämän ja ajattelun kehittyminen auttaa lasta käsittelemään myös kokemuksia elokuvista, tv-ohjelmista ja digitaalisista peleistä. Tutkimusten perusteella tiedetään, että esimerkiksi voimakkaan väkivallan näkeminen kuvaohjelmissa voi haitata lapsen kehitystä. Haittoja voivat olla esimerkiksi nukahtamisvaikeudet, painajaisunet tai pelot. Haitallinen mediasisältö voi näkyä lapsen käyttäytymisessä myös lisääntyneenä levottomuutena tai aggressiivisuutena.

Ikärajajousto mahdollistaa lapsen yksilöllisen kehitystason huomioimisen kuvaohjelmia valitessa

Ikärajajousta käyttöä harkitessaan aikuisen tulee huomioida sekä lapsen yksilöllinen kehitystaso että kuvaohjelman haitalliseksi arvioitun sisällön laatu. Ideana on, että lapsen hyvin tunteva aikuinen pystyy arvioimaan lapsen herkkyyden erilaisille sisällöille sekä tietää, minkälaisia mediasisältöjä lapsi on aiemmin nähnyt ja kuinka vahvasti tämä niihin todennäköisesti eläytyy. Aikuinen pystyy tarvittaessa lohduttamaan tai rauhoittamaan lasta kuvaohjelman esittämisen aikana ja voi auttaa kuvaohjelmakokemuksen käsittelyssä.

KAVIn vakiintuneen tulkintalinjan mukaan lapsen hyvin tuntevilla aikuisella tarkoitetaan useimmiten lapsen vanhempaa tai huoltajaa, joka tuntee lapsen tarpeeksi hyvin voidakseen arvioida jousta käytön mahdollisuutta juuri kyseisen lapsen kehityksen perusteella.

Ikärajajousta ei ole tarkoitettu käytettäväksi lapsiryhmissä

KAVI:n tulkintalinjaksi on vakiintunut, että ikärajajousta ei tule käyttää lapsiryhmissä. Tämä koskee kaikkea toimintaa, jonka osana kuvaohjelmia tarjotaan julkisesti. Ikärajajousta ei tule siten soveltaa esimerkiksi harrastustoiminnassa, kunnallisessa nuorisotyössä, jär-

jestöissä, seurakunnissa, yritystoiminnassa tai vapaaehtoistoiminnassa edes vanhempien luvalla tai ammattikasvattajan läsnä ollessa.

Jos lapsiryhmässä halutaan esittää kuvaohjelma, tulee kuvaohjelman ikärajan vastata kaikkien ryhmän lasten ikää. Kaikille sallittuja kuvaohjelmia voi esittää lapsiryhmissä.

Lisätietoa ja yhteystiedot

[Lisätietoa kuvaohjelmien tarjoajille löytyy KAVIn nettisivuilta.](#)

Apulaisjohtaja, tulosaluepäällikkö Leo Pekkala, puhelin: 02953 38008

Ylitarkastaja Erika Lauri, puhelin: 02953 38056

Yhteydenotot sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@kavi.fi